

У XIII столітті експерименти з монетою проводив французький натураліст Жорж Луї де Бюффон, у якого «орел» випав 2048 разів при 4040 підкиданнях монети. На початку XX століття англійський математик Карл Пірсон провів 24000 експериментів, при цьому «орел» випав 12012 разів. Для кожного з розглянутих експериментів учні підраховують, яку частину складає випадання «орла» від загального числа кидань монети. Помічають, що серії експериментів, проведених за різних епох і в різних країнах, дають схожий результат: при багаторазовому підкиданні монети частота появи «орла» приблизно дорівнює 0,5. Таку ж частоту випадання «орла» спостерігають і школярі. Отже, хоча результат підкидання монети – випадкова подія, при багаторазовому повторенні експерименту помітна виразна закономірність. Число 0,5 – це ймовірність випадкової події «випадання орла». Для «неправильного» кубика наслідки експерименту нерівноймовірні, тому без проведення дослідів знайти ймовірність появи кожної грані не вдасться. Це і є приклад статистичного підходу до обчислення ймовірностей.

ГРАМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ПАКЕТУ ПРОГРАМ AVR STUDIO КОМПАНІ ATMEL

Кравченко В.П., студент, Федченко С.П., ст. викладач КІСумДУ

Поділ складних випадків перекладу на граматичні та лексичні явища – досить умовний, адже в кожній мові граматичне тісно пов'язане з лексичним і спосіб передачі в перекладі граматичних форм і конструкцій нерідко залежить від їх лексичного наповнення.

Мова текстів пакету програм відрізняється від розмовної мови або мови художньої літератури певними лексичними, граматичними та стилістичними особливостями.

Досить часто вживаються форми пасивного стану (котрі в перекладі доводиться замінювати на форми активного стану), неособові форми дієслів, дієприкметникові звороти

Обов'язковою умовою адекватного перекладу є вміння правильно аналізувати граматичну будову речень, правильно визначити граматичні труднощі перекладу й конструювати речення у перекладі відповідно до норм мови.

Розбіжності в будові англійської та української мов, у наборі їхніх граматичних категорій, форм та конструкцій і становлять найбільшу групу граматичних труднощів перекладу. Так, в українській мові немає

артиклів, герундія, часових форм дієслова груп Continuous та Perfect, складних підметових та додаткових інфінітивних конструкцій, а в англійській мові – дієприслівників, категорії роду іменників і прикметників тощо. Певні відмінності існують у побудові речення: на відміну від української мови, де група підмета нерідко може міститися після групи присудка, в англійській мові порядок головних членів речення значно фіксованіший, що може вимагати перебудови речення при перекладі.

Інші граматичні труднощі перекладу пов'язані з різним обсягом змісту подібних у двох мовах форм і конструкцій. Так, форма теперішнього часу дієслова-присудка в українській мові відповідає за своїм змістом англійським формам Present Indefinite, Present Continuous та частково Present Perfect, а форма родового відмінку українського іменника може відповідати за своїм граматичним значенням англійській прийменниково-іменниковій конструкції "of + N" або формі загального відмінку іменника в препозиції до іншого іменника (transfer of information, information transfer).

Також виникають труднощі перекладу, що пов'язані з особливостями вираження членів речення у двох мовах, насамперед підмета і присудка. Наприклад, в англійській мові є так звані "формальний підмет" і "формальний додаток", неможливі у структурі українського речення. Тільки незначна частка англійських та українських висловлювань має ідентичну синтаксичну структуру та порядок компонентів і вини можуть перекладатися відповідними українськими висловлюваннями без застосування граматичних трансформацій. Такий переклад називається "дослівним" або "послівним".

Дослівний переклад відбувається послідовно з першого слова речення до останнього. Він не виключає вилучення артиклів та певних лексичних трансформацій, але структура й порядок членів речення, що перекладається, не змінюються:

This is the function of the information retrieval system. Це – функція інформаційно-пошукової системи.

It's called single step debugging. Це називається покроковим налагоджуванням.

Для того, щоб уникнути неадекватного буквального перекладу ("граматичного буквализму"), і потрібно застосовувати перекладацькі граматичні трансформації.

Під граматичною трансформацією розуміється зміна граматичних характеристик слова, словосполучення або речення у перекладі. Однією з таких трансформацій є перестановка. Перестановка – це

граматична трансформація, внаслідок якої змінюється порядок слів у словосполученні або реченні. Наприклад, іменник-означення в англійській мові може перебувати в препозиції, перед означуваним іменником (editor window), тоді як в українській мові іменник-означення звичайно стоїть після означуваного іменника (“вікно редактора”).

AVR Studio is *an Integrated Development Environment (IDE)* for writing and debugging AVR applications *in Windows environments*. AVR Studio – *середовище розробки інтегрованих програм* для написання і налагоджування прикладних програм AVR *у середовищі Windows*.

Перестановки нерідко супроводжуються іншою граматичною трансформацією – заміною, внаслідок якої змінюються граматичні ознаки, частин мови (наприклад, інфінітив у перекладі трансформується в іменник), членів речення (наприклад, додаток перетворюється при перекладі в підмет і навпаки).

Much work has been done on the problem. З цієї проблеми написано *багато праць*.

AVR Studio provides a project management tool, source file editor and the program of modelling *to make it possible*. *Щоб зробити це можливим*, AVR Studio надає інструментальні засоби керування проектом, редактор початкового файлу та програму моделювання.

A description how to use the Command Line Assembly is included *in this help file*. *Матеріали файлу допомоги* включають опис того, як використовувати асемблер командного рядку.

Крім цього, при перекладі можуть застосовуватися також заміни слова словосполученням, словосполучення – реченням.

The source file editor considers them *in greater detail*. Редактор початкового файлу розглядає їх *докладніше*.

This is what makes them meaningful. *Саме це* й робить їх значущими.

Додавання – це граматична трансформація, внаслідок якої в перекладі збільшується кількість слів або членів речення. Наприклад, у наступних перекладах словоформи applications та run-time debugger перекладається словосполученням.

There are many *different applications* of this device. Цей пристрій *застосовується у багатьох різних галузях*.

It enables *run-time debugger*. Це розблоковує *налагоджувач, що працює під час виконання програми*.

Додавання використовується при перекладі дієслів (to solve “знаходити вирішення”), прислівників (theoretically “у теоретичному

плані”), слів інших частин мови та словосполучень (data rates “швидкість передачі даних”).

Вилучення – це така граматична трансформація, внаслідок якої в перекладі вилучається певний мовний елемент:

This is a very difficult problem *to tackle*. Це дуже складна проблема.

Оскільки граматики тісно пов’язана з лексикою, значна кількість перекладацьких трансформацій має змішаний характер, тобто при перекладі відбуваються одночасно лексичні та граматичні зміни.

КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ-НЕФІЛОЛОГІВ (НА МАТЕРІАЛІ АНАЛІЗУ МОВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ- ФІНАНСИСТІВ)

Біденко Л. В., викладач коледжа СНАУ

Активне функціонування української державної мови в усіх аспектах життєдіяльності людини відбувається переважно протягом останніх двох десятиліть з моменту набуття Україною незалежності. За цей короткий термін громадяни оволоділи українською мовою, але не досягли належного рівня культури мовлення.

Нашу увагу привернув низький рівень розвитку мовлення та культури спілкування студентів-нефілологів. Молодь не оперує синонімічним багатством мовних одиниць, усне мовлення стереотипізоване, унітарне, характеризується великою кількістю граматичних кальок, а складні пізнавальні тексти сприймаються поверхнево, без вичерпної глибини; основна мета статті – висвітлити рівень володіння мовно-мовленнєвою компетенцією студентів-нефілологів (на матеріалі спеціальності «Фінанси»). Щоб виявити рівень сформованості мовлення студентів, ми фіксували та описували мовленнєві помилки, спираючись на класифікації, відомі в методичній науці [2,5,7] та стилістиці [6]. Результати аналізу наведені у таблиці.

Таблиця 1 - Показники актуальності помилок у мовленні студентів

№ пп	Вид помилок	Приклад	Показник (%) актуальності
	Граматичні помилки		
1	Помилки у словотворенні	Натхненність , треніровка, планіровка	10
2.	Помилки у формотворенні	У пальто вона	13